

Fotometrie

7. Rovnoměrně svítící koule o poloměru $R = 10$ cm má svítivost $I = 100$ kandela . Vypočtěte celkový světelný tok Φ , světlení M zdroje a jas L .

Řešení:

Pro světelný tok platí $d\Phi = Id\Omega$, kde Ω je prostorový úhel, do kterého záření vychází. Světlení je definováno jako $M = d\Phi / dS$, kde S je plocha, ze které světelný tok vychází. Pro náš případ tedy dostaneme

$$\Phi = 4\pi I = 1,26 \cdot 10^3 \text{ lm} \quad \text{a} \quad M = \frac{\Phi}{S} = \frac{\Phi}{4\pi R^2} = \frac{4\pi I}{4\pi R^2} = \frac{I}{R^2} = 10^4 \text{ lm/m}^2.$$

Jas svítícího zdroje se vypočte jako

$$L = \frac{\Phi}{\Omega S} = \frac{\Phi}{4\pi S} = \frac{I}{4\pi R^2} \doteq 796 \text{ cd}.$$

8. Při osvětlení $E_1 = 100$ lx je exponován fotografický film po dobu $t_1 = 0,01$ s. Jakou, dobu t_2 musíme exponovat film, jestliže osvětlení pokleslo na polovinu ($E_2 = 0,5E_1$) a chceme-li zachovat expozici snímku.

Řešení:

Expozice H je součinem osvětlení a expoziční doby, tj. $H = E_1 t_1$.

Jelikož expozice zůstane zachována, bude expoziční doba

$$t_2 = H / E_2 = E_1 t_1 / E_2 = 2t_1 = 0,02 \text{ s}.$$

9. Ulice široká $b = 20$ m je osvětlena pouličními lampami o svítivosti $I = 500$ cd , které jsou umístěny ve výšce $h = 7$ m nad středem ulice. Určete, v jaké největší vzdálenosti $d_{\max}$ smějí být umístěny sousední lampy, jestliže osvětlení E dlažby nesmí poklesnout pod 2 lx .

Řešení:

Vzhledem k tomu, že svítivost dvou sousedních lamp je stejná, bude intenzita osvětlení minimální na okraji ulice uprostřed mezi oběma lampami. Toto osvětlení a následně i maximální vzdálenost sousedních lamp určíme ze vztahu

$$E = E_1 + E_2 = \frac{2I \cos \alpha}{r^2} = \frac{2Ih}{\left(\frac{b^2}{4} + \frac{d^2}{4} + h^2\right)^{3/2}} .$$

$$\frac{\partial E}{\partial d} = 0 \quad \Rightarrow \quad d_{\max} = 2 \sqrt{\left(\frac{2Ih}{E_{\min}}\right)^{2/3} - \frac{b^2}{4} - h^2} \doteq 18,1 \text{ m} .$$

